

RLB 103 pracovní list 15

Upozornění: na 16. lekcí (13.3.2019) si, prosím, přineste arabsko-český (nebo arabsko-anglický, německý, francouzský, ruský či jiný) kořenový slovník.

Například:

Arabsko-český slovník / Petr Zemánek ... [et al.]. -- Praha : Set out, 2006. -- 831 s ; 24 cm. -- ISBN 80-86277-55-0

Arabsko-český, česko-arabský slovník : 4500 nejpoužívanějších slov denního tisku, úředních listin a naukové prózy / sestavil L. Kropáček. -- 5., upr. vyd.. -- Praha : SPN : Fortuna, 1998. -- 528 s. ; 21 cm. -- ISBN 80-7168-545-3

1. Doplňte samohlásky:

poslech	استماع	poslouchej!	استمع	posluchači	مستمعون
socialistický	اشتراكي	společný, kolektivní	مشترك	účastník, abonent	مشترك
pracují	يشتغلون	nepracuj !	لا تشتغل	pracovali jsme	اشتغلنا
uznání, ohled, zřetel	اعتبار	považuje	يعتبر	považovali jste	اعتبرتم
očekávaný	منتظر	čekání	انتظار	čekáme	نتظر

2. Přečtěte, přeložte a převed'te do záporu s užitím zápornky لم :

1 أمس كُنْتُ في المتحف. 2 مُصْطَفَى كان في الجامعة. 3 كُنَّا في المَعْبَدِ. 4 مَسَاءً كُنْتُ جالِسًا في حديقة الكنيسة. 5 في الصباح كُنْتُ في المسجد. 6 كُنْتُ مجتهدًا. 7 كان جَدِّي شَرْطِيًّا. 8 كُنْتُ في الغرفة.

3. Vzory rozšířených slovesných kmenů: (FBII104;OO147)

IX. slovesný kmen (hlavní význam: denominativní od barev a tělesných vlastností) - vyskytuje se zřídka

zčervenat اِحْمَرَّ šilhat اِحْوَلَ

slovesné tvary	minulý čas	přítomný čas	rozkaz
	iḤMaRRa	jaḤMaRRu	iḤMaRRi/ iḤMaRiR!
	اِحْمَرَّ	يَحْمَرُّ	اِحْمَرِّ / اِحْمَرِّ
jmenné tvary	příčestí činné	příčestí trpné	maṣdar
	muḤMaRR-un	muḤMaRR-un	iḤMiRāR-un
	مُحْمَرٌّ	مُحْمَرٌّ	اِحْمَرَّاءُ

Poznámka: Při časování se uplatňují pravidla sloves s 2. a 3. kořenovou souhláskou identickou (FBII101;OO 231).
Např. 2.os.,m.r., j.č., min.čas - iḤMaRaR-ta

X. slovesný kmen (hlavní významy: 1) snaha uskutečnit či vytěžit pro sebe to, co vyjadřuje I. kmen, 2) zvrtný od IV. kmene, 3) pokládat za něco/někoho, 4) denominativní)

- 1) sloužit, posloužit $\text{يُحَدِّمُ} - \text{حَدَّمَ} \rightarrow$ používat X $\text{يَسْتَحْدِمُ} - \text{اسْتَحْدَمَ}$
- 2) oznámit IV $\text{يُعَلِّمُ} - \text{أَعْلَمَ} \rightarrow$ informovat se X $\text{يَسْتَعْلِمُ} - \text{اسْتَعْلَمَ}$
- 3) být divný $\text{يَعْرَبُ} - \text{عَرَبَ} \rightarrow$ pokládat za divné, divit se X $\text{يَسْتَعْرَبُ} - \text{اسْتَعْرَبَ}$
- 4) východ $\text{شَرَقُ} \rightarrow$ zabývat se východem, Orientem $\text{يَسْتَشْرِقُ} - \text{اسْتَشْرَقَ}$

slovesné tvary	minulý čas	přítomný čas	rozkaz
	istaCHDaM-a	jastaCHDiM-u	istaCHDiM!
	اسْتَحْدَمَ	يَسْتَحْدِمُ	اسْتَحْدِمْ
jmenné tvary	příčestí činné	příčestí trpné	mašdar
	mustaCHDiM-un	mustaCHDaM-un	istiCHDāM-un
	مُسْتَحْدِمٌ	مُسْتَحْدَمٌ	اسْتِحْدَامٌ

4. Slabá slovesa I – typ s prvním radikálem W (vzor وَصَلَ) (FBII24;OO187)

Perfektum:

dvojné číslo	množné číslo	jednotné číslo	
وَصَلَا	وَصَلَوْا	وَصَلَ	3.os., m.rod
وَصَلَاتَا	وَصَلْنَا	وَصَلْتِ	3.os., ž.rod
وَصَلْتُمَا	وَصَلْتُمْ	وَصَلْتِ	2.os., m.rod
وَصَلْتُمَا	وَصَلْتُنَّ	وَصَلْتِ	2.os., ž.rod
	وَصَلْنَا	وَصَلْتُ	1. os.

Imperfektum:

dvojné číslo	množné číslo	jednotné číslo	
يَصِلَانِ	يَصِلُونَ	يَصِلُ	3.os., m.rod
تَصِلَانِ	يَصِلْنَ	تَصِلُ	3.os., ž.rod
تَصِلَانِ	تَصِلُونَ	تَصِلُ	2.os., m.rod
تَصِلَانِ	تَصِلْنَ	تَصِلِينَ	2.os., ž.rod
	نَصِلُ	أَصِلُ	1. os.

Subjunktiv i apokopát se tvoří pravidelně jaké u silných sloves.

Imperativ:

dvojné číslo	množné číslo	jednotné číslo	
صَلَا !	صَلُّوا !	صِل !	2.os., m.rod
صَلَا !	صَلِّن !	صَلِّي !	2.os., ž.rod

Příčestí:

příčestí trpné	příčestí činné
مَوْصُولٌ	وَاصِلٌ

Některá další slovesa:

zastavit se, stát (i) وَقَفَ

najít (i) وَجَدَ

dát, položit (a) وَضَعَ

popisovat (i) وَصَفَ

padnout, rozkládat se (a) وَقَعَ

5. Tvoření vztazných vět: (FBII116;OO155)

- Vztážné zájmeno uvádí vedlejší větu pouze tehdy, vztahuje-li se tato věta k určenému jménu v hlavní větě.
- Vztážná zájmena jsou nesklonná, 2. a 4. pád se proto opisuje odkazovacím zájmenem připojeným, které se klade a) za sloveso (4.pád), b) za jméno (2. pád, přivlastňování), c) po předložce (2.pád). U následujících příkladů věnujte pozornost doslovným překladům!

a)

arabsky	الصَّدِيقُ الَّذِي قَابَلْتُهُ أَمْسٍ ...
doslovný překlad	Ten přítel, který potkal jsem ho včera, ...
překlad	Ten přítel, kterého jsem včera potkal, ...

b)

arabsky	الكَاتِبَةُ الَّتِي قَرَأْنَا كِتَابَهَا ...
doslovný překlad	Ta spisovatelka, která četli jsme knihu její, ...
překlad	Ta spisovatelka, jejíž knihu jsme četli, ...

c)

arabsky	الْجَامِعَةُ الَّتِي دَرَسْنَا فِيهَا ...
doslovný překlad	Ta univerzita, která studovali jsme v ní, ...
překlad	Ta univerzita, na které jsme studovali...

Přehled vztažných zájmen:

který	الَّذِي
která	الَّتِي
kterí	الَّذِينَ
které	الَّذِي/الَّتِي
kterí dva	الَّذَانِ/الَّذَيْنِ*
které dvě	الَّتَانِ/الَّتَيْنِ*

* Tvar pro dvojné číslo se může vyskytovat také ve 2. nebo 4. pádě, ale pouze tehdy, když se jméno v hlavní větě, k němuž se vedlejší věta vztahuje, již nachází ve 2. či 4.pádě. (OO156)

6. Čtěte a překládejte:

- 1 المدينة التي نَزَرُهَا غَدًا جميلة جدًا. 2 الصديق الذي زُرْتُهُ أَمْسٍ مِنَ الْقَاهِرَةِ. 3 هناك الرِّسَالَتَانِ اللَّتَانِ أُرْسَلْتَهُمَا أُمِّي. 4 أين السيارة التي ركبناها قبل الظهر؟ 5 الأستاذ الذي تكلمتُ معه أَمْسٍ يَسْكُنُ فِي دِمَشْقٍ. 6 الجامعة التي ندرس فيها ليست بعيدة. 7 تكلمتُ مع الطالبين اللذين يدرسان اللغة العربية. 8 قابلنا الأساتذة الذين كتبوا عن هذا المعبد. 9 نسيْتُ الرِّسَالَتَيْنِ اللَّتَيْنِ أُرْسَلْتَهُمَا أُمِّي.

7. Stupňování přídavných jmen – komparativ (FBII34;OO239):

Ve srovnání se použije neurčený elativ a za ním následuje předložka مِنْ (= než)	
Lepší než ...	أَحْسَنُ مِنْ ...

Samostatný neurčený elativ také překládáme jako 2. stupeň přídavného jména:	
On je lepší.	هُوَ أَحْسَنُ

8. Názvy měsíců muslimského kalendáře:

I.	المَحْرَمُ	VII.	رَجَبٌ
II.	صَفَرٌ	VIII.	شَعْبَانٌ
III.	رَبِيعُ الْأَوَّلِ	IX.	رَمَضَانٌ
IV.	رَبِيعُ الثَّانِي	X.	شَوَّالٌ
V.	جُمَادَى الْأُولَى	XI.	ذُو الْقَعْدَةِ
VI.	جُمَادَى الْآخِرَةِ	XII.	ذُو الْحِجَّةِ

D.cv. – přeložte:

- ١ هي أجمل من أختي. ٢ هو أكبر مني. ٣ هذا البيت أقدم من ذلك البيت. ٤ أخي أصغر مني بسنة واحدة.
 ٥ هذه السيارة أسرع. ٦ هذه الشنطة أثقل. ٧ جدِّي أكبر من جدِّي. ٨ هذه اللغة أصعب. ٩ هناك الولد
 الذي قابلناه أمس. ١٠ زُرنا المدينة التي يسكن فيها أبي. ١١ رأينا الأستاذ الذي حضرنا مُحاضرتَه.

Slovní zásoba lekce 15 :

vykonávat práci, pracovat VIII. اِسْتَعْلَمَ	používat X. اِسْتَحْدَمَ
odejít, být utracen (peníze) VII. اِنْصَرَفَ	používat X. اِسْتَعْمَلَ
spojit se s, zavolat komu VIII. اِتَّصَلَ بِـ	informovat se X. اِسْتَعْلَمَ
poslouchat co, naslouchat čemu VIII. اِسْتَمَعَ إِلَى	žádat o dovolení X. اِسْتَأْذَنَ
dodržovat, zachovávat VIII. اِتَّبَعَ	zabývat se východem, Orientem X. اِسْتَشْرَقَ
účastnit se čeho VIII. اِشْتَرَكَ فِي	přijmout, přivítat X. اِسْتَقْبَلَ
vzkvétat, prosperovat VIII. اِرْزَهَرَ	trvat (určitou dobu) X. اِسْتَعْرَقَ
považovat za VIII. اِعْتَبَرَ	
čekat VIII.. اِنْتَظَرَ	